

Erasmus+

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

**Kütahya Ticaret ve Sanayi
Odası Mesleki ve Teknik
Anadolu Lisesi**

**İnşaat Sektöründe İş Sağlığı
ve İş Güvenliği Eğitimi**

2016-1-TR01-KA102-029484

Temel İş Güvenliği El Kitabı

İçindekiler

A.	İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tanımı ve Amaçları	4
A.1-	İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tanımı	4
A.2.	İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amaçları	4
A.3.	Genel Kurallar	4
B.	Meslek Hastalıkları ve İş Kazaları	6
B.1.	Meslek Hastalıkları	6
B.1.1.	Tanımı	6
B.1.2.	Nedenleri	6
B.2.	İş Kazaları	6
B.2.1.	Tanımı	6
C.	Kişisel Koruyucu Donanım (KKD)	7
C.1.	Tanımı	7
C.2.	Başın korunması	7
C.3.	Ayakların korunması	8
C.4.	Gözlerin Korunması	8
C.5.	Ellerin Korunması	9
C.6.	Kulakların Korunması	9
C.7.	Solunum Sisteminin Korunması	9
C.8.	Yüksekten düşmeyi önleyici ekipmanlar	10
D.	Yüksekte Çalışma	10
D.1.	Merdivende Çalışma	10
D.1.1.	Seyyar Merdiven	10

D.1.2. Sabit Merdivenler	12
D.2. İskelede Çalışma	13
D.2.1. Hareketli Çalışma İskeleleri	13
D.2.2. Cephe İskeleleri	14
E. Beden Gücü ile Güvenli Malzeme Taşıma	15
E.1. Tek Kişi ile Taşımada İlkeler	15
F. Elektrikli El Aletlerini Güvenli Kullanma.....	17
G. Şantiyede Çalışma	18
H. Referans Listesi	21
İ. KAYNAKÇA	21

Bu kitapçık çeşitli kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmıştır. Kitapçık, sadece temel bilgiler sunmaktadır. Uygulamaların detayına girilmemiştir. Kitapçıkta görüş ve önerilerle ilgili bir uzman görüşü alınmamış ve bilgilerin doğruluğu teyit edilmemiştir. Kitapçığı hazırlayanlar eksik/yanlış bilgiden kaynaklanacak olaylardan sorumlu tutulamaz. Lütfen, Referans Listesi ve diğer ilgili mevzuatı inceleyin.

A. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tanımı ve Amaçları

A.1- İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tanımı

İşyerlerinde işin yürütülmesi sırasında, çalışanların;

- Bedensel, ruhsal, sosyal iyilik durumlarını en üst düzeye ulaştırmak, bu düzeyde sürdürmek,
- Çalışma koşulları yüzünden sağlıklarının bozulmasını önlemek,
- Çalışma esnasında sağlığa aykırı etmenlerden oluşan tehlikelerden korumak,
- Fizyolojik ve psikolojik durumlarına en uygun işe yerleştirmek ve bu durumları sürdürmek amacıyla yapılan sistemli ve bilimsel çalışmaların tümüdür.

A.2. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amaçları

- Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamını sağlamak,
- Çalışanları çalışma ortamından kaynaklanan sağlık ve güvenlik risklerine karşı korumak,
- Çalışanların sağlık, güvenlik ve refahını sağlamak ve geliştirmek,
- Üretimin devamlılığını sağlamak,
- Dolaylı olarak verimliliği artırmak olarak sıralanabilir.

A.3. Genel Kurallar

- İşe geliş ve gidişlerde belirli güzergâhlar kullanılır. Bilinmeyen yerlerden geçilmez.
- Kestirme yollar tercih edilmez. Yürüme alanları dışındaki alanlarda özel amaçlar dışında dolaşılmaz. Yürüyüş alanlarında sağdan gidilir.
- Yetkili veya görevli olmayanlar ekipmana el sürmez ve tamir etmeye kalkmaz.
- Verilen işin dışında başka bir işle meşgul olunmaz. (özel ve izinsiz iş yapılmaz.)

- İş yeri amiri tarafından görev veya izin verilmedikçe, çalışma yeri terk edilmez. Yangın merdiveni, bodrum gibi alanlara mecbur kalınmadıkça asla girilmez.
- Vana, şalter, mekanizma, buton gibi kumanda devrelerine yetkilisinden başkası kesinlikle müdahale edemez.
- İş yerinin tertip ve intizamı çalışma hayatının temelidir. Her çalışan payına düşen kadar çevresini ve ekipmanlarını temiz ve bakımlı tutmakla sorumludur.
- Ayağa takılacak ve kaymaya sebep olabilecek malzemeler derhal ortadan kaldırılmalıdır.
- Çalışanları ve diğer bireyleri tehlikeye sokabilecek iş yeri disiplinine aykırı şahsi taşkınlıklarda bulunulmaz. (Oyun, şaka, itişme, vb.)
- Makine korkulukları sadece bakım, yağlama ve temizlik amacı ile yetkili personel tarafından çıkarılır. Bu işlemler bittikten sonra makine çalışmadan mutlaka yerine takılmalıdır.
- Hatalı ve tehlikeli çalışan kişiler ikaz edilmelidir. Önemli görülen emniyetsiz durumlar iş yeri amirine mutlaka bildirilmelidir.
- İş yeri amirinin tarif ettiği iş ve görev, dikkatlice dinlenip tam anlaşıldıktan sonra yapılmalıdır.
- Koruyucu olmayan ya da koruyuculuk vasfını yitiren deforme olmuş hiçbir alet veya makine ile çalışılmaz.
- Elektrik tesisatlarıyla ilgili arızalar, sadece ehliyetli elektrik teknik elemanlarınca onarılır. Priz, anahtar ve bozuk aydınlatma tesisatları kesinlikle yetkili olmayan elemanlarca tamir edilmeye kalkışılmaz.
- Uyarı ve işaret levhalarına uyulur. Makine ve teçhizat, kullanma talimatlarına uygun kullanılır.
- Uygun kıyafetle çalışılır. Dönen parçası bulunan makinelerde Uzun ve sarkık kol, kravat, fular ve atkı ile çalışılmaz.
- Yapılacak işe uygun koruyucu donanım kullanılır.
- Ağır, silindir ve yuvarlak tabanlı malzemeler dolap ve tezgâhların üzerine konmamalıdır. Zemine konulduğunda ise takozlanmalıdır.
- Toz, duman, gaz, soğuk, sıcaklık, rutubet ve yüksek düzeyde gürültü gibi çevresel sorunlar iş verimi kayıplarına, iş hevesinin

kaybolmasına ve dolayısıyla iş kazalarının oluşmasına neden olur.
Bu şartlarda kişisel koruyucu donanım kullanılmalıdır.

B. Meslek Hastalıkları ve İş Kazaları

B.1. Meslek Hastalıkları

B.1.1. Tanımı

Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı işin niteliğine göre tekrarlanan bir nedenle veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi arıza halleridir.

B.1.2. Nedenleri

- Kimyasal maddeden olanlar,
- Mesleki deri hastalıkları,
- Pnömokonyozlar ve diğer meslek solunum sistemi hastalıkları,
- Mesleki bulaşıcı hastalıklar,
- Fiziki etkenlerle olan meslek hastalıkları

B.2. İş Kazaları

B.2.1. Tanımı

5510 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinde, çalışan sigortalının;

- İş yerinde bulunduğu sırada,
- İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,
- Görevli olarak iş yeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- Emziren kadın sigortalının, iş mevzuatına tabi olup olmadığına bakılmaksızın yine bu mevzuatta belirtilen sürelerde çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- İşverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında, meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan "bedenen" veya "ruhen" özre uğratan "olay" olarak tanımlanmıştır.

C. Kişisel Koruyucu Donanım (KKD)

C.1. Tanımı

- Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,
- Kişiyi bir veya birden fazla riske karşı korumak amacıyla üretici tarafından bir bütün haline getirilmiş cihaz, alet veya malzemeden oluşmuş donanımı,
- Belirli bir faaliyette bulunmak için korunma amacı olmaksızın taşınan veya giyilen donanımla birlikte kullanılan, ayrılabilir veya ayrılamaz nitelikteki koruyucu cihaz, alet veya malzemeyi,
- Kişisel koruyucu donanımın rahat ve işlevsel bir şekilde çalışması için gerekli olan ve sadece bu tür donanımlarla kullanılan değiştirilebilir parçalarını ifade eder.

C.2. Başın korunması

Parça düşmesi veya sıçraması, bir yerden geçerken kafanın

çarpması, baş yaralanmalarına neden olan olayların başlıcalarıdır. Başımızın kaza tehlikelerinden korunması için delinmeye, kırılmaya, elektriğe ve yanmaya dayanıklı malzemeden

yapılmış baret (güvenli kask) kullanılmalıdır. Sahada ofisler dışında tüm mekânlarda baret kullanılması zorunludur. Baret siperi öne gelecek şekilde takılmalıdır. Koruma sağlanabilmesi için baretin başınıza tam olarak oturması gerekmektedir. Kabuğun kalınlığı (plastığı) 2mm' den aşağı olmamalıdır.

Baretler;

- 1m yükseklikten düşürülen 5,0 KN kuvvete dayanabilmelidir.
- Çatlak, çizik vb. baretler kesinlikle kullanılmamalıdır.
- Baret darbe aldığı zaman değiştirilmelidir.

- Kaynak yapılan yerlerde kullanılan baretler 3 yılda bir değiştirilmelidir.
- Farklı renklerde baretler vardır. Genel olarak;
 - Üst düzey yönetici ve ziyaretçiler : BEYAZ
 - Mühendis ve teknik elemanlar : MAVİ
 - Formen ve usta başları : TURUNCU
 - İşçiler :SARI
 - Yangın müdahale ekipleri :KIRMIZI baret kullanırlar.

C.3. Ayakların korunması

Materyal ve eşyaların düşmesinden meydana gelen ezilmeler, sivri eşyalarla delinmeler, çivi batması, kaymalar, ergimiş metallerin sıçramasından meydana gelen yanıklar ayaklar için

her zaman tehlike oluşturmaktadır. Çelik burunlu ayakkabılar işyerlerinde ayak koruyucusu olarak kullanılmaktadır. Elektrikçiler, yüksek gerilime dayanıklı özel yalıtımlı ayakkabı kullanırlar.

18.000 VOLT

C.4. Gözlerin Korunması

Gözleri zararlı ışıklardan, çeşitli yabancı maddelerden (toz, kum, gaz, duman, sıçrama ihtimali olan kimyasallar, sıçrayan metal parçalar v.b) ve yüksek sıcaklıktan korumak için çeşitli gözlükler veya maskeler kullanılır.

C.5. Ellerin Korunması

Eller; mekanik risklere (çarpma, ezilme, burkulma, kesilme vb.), termik risklere (yüksek sıcaklık veya çok soğuk), kimyasal risklere (asitler, bazlar, solventler vb.) ve elektriksel risklere yönelik olarak özel eldivenlerle korunmalıdır.

C.6. Kulakların Korunması

İşitme kaybına uğramamak için 85 dB (desibel) ve üzeri ses seviyesi olan işyerlerinde kulaklık kullanma zorunludur.

C.7. Solunum Sisteminin Korunması

İş yeri havasında bulunan zararlı maddeler; metal tozları, çözücüler (solventler) çeşitli zehirlenmelere sebep olurlar. Silis, amyant, kömür tozları gibi zararlılar pnömokonyoz olarak adlandırılan akciğer hastalığına neden olurlar.

- Bu ve benzer zararlıların, maksimum konsantrasyon değerlerini geçmeleri durumunda, uygun aspirasyon sistemleri kullanılmalıdır.
- Ancak bu sistemlerin kurulamadığı veya yetersiz kaldığı durumlarda, solunum sistemi koruyucularının kullanılması gerekmektedir.

MASKE + FİLTRE
KOMBİNE SET

C.8. Yüksekten düşmeyi önleyici ekipmanlar

Korkuluklu platformlarla çalışılması imkanı sağlamayan ve 4 metreden fazla yüksekliği bulunan binaların dış kısımlarında, çatılarda ve benzeri

yüksek yerlerde, bakım ve onarım işleriyle her türlü bina sökme veya yıkma işlerinde gerekli güvenlik tedbirleri alınacak ve çalışan işçilere uygun baret, emniyet kemerleri ve bağlama ipleri gibi kişisel korunma araçları verilecek ve işçiler bunları kullanacaklardır.

Emniyet kemerleri ile birlikte emniyet ipi, çalışılan yere ve riske göre (gerekli durumlarda) bağlantı kancası, düşme durdurucu, şok önleyici ve hayat ipi de kullanılabilir.

D. Yüksekte Çalışma

Seviye farkı bulunan ve düşme sonucu yaralanma ihtimalinin oluşabileceği her türlü alanda yapılan çalışma; yüksekte çalışma olarak kabul edilir. ABD de 180 cm, AB ve gelişmiş ülkelerde 150-200 cm arasındaki yükseklikte çalışma yüksekte çalışma olarak kabul edilmektedir.

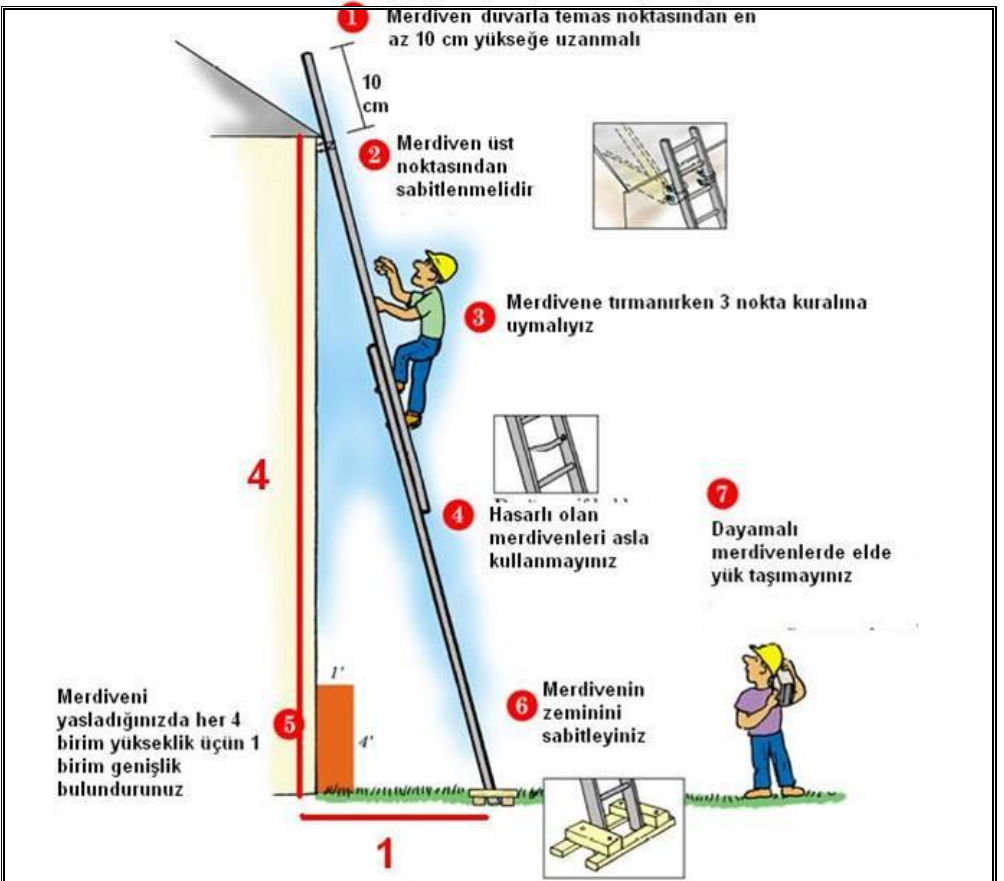
OSHA (Avrupa İş Sağlığı Ve Güvenliği Ajansı) tarafından yapılan istatistiklerde 3,4 metre üzerinde çalışırken düşen insanların %85'inin hayatını kaybettiği belirtilmektedir.

D.1. Merdivende Çalışma

D.1.1. Seyyar Merdiven

- Sadece kısa süreli yüksekliklerde çalışmalar için kullanılmalıdır.
- Uzun süren tamirat işleri gibi çeşitli ağır malzemelerin kullanıldığı işlerde ise hareketli platformların tercih edilmesi gerekir.

- Daha uzun süren işlerde ise iskeleler kullanılır.
- Merdiven kullanılmadan önce; çatlak, eksik basamaklı, kötü ayaklı v.s. olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Merdiveni kurmadan önce yerdeki ıslaklıklar, yağlar ve döküntüler temizlenmelidir.
- Merdiven ayakları sağlam basmış veya iyi desteklenmiş olmalı ya da birisi tarafından tutulmalıdır.
- Merdiveni yükseltmek için altına hiçbir zaman kutu, varil, masa gibi tehlikeli destek malzemesi konulmamalıdır.
- Merdivenin üst ucunun dayanacağı yer zayıf olmamalı, kayabileceği yerlerde (direklerde, borularda) bağlama veya kilitleme düzeneği yapılmalıdır.
- Merdivenler kuruldukları yerde uzun süre kullanılacaksa merdivenin duruşunu ve dengesini korumak için üst basamaklardan birinin sağlam bir yere sabitlenmesi, etrafı yeterli ikaz işaretleriyle emniyete alınmalıdır.
- Merdiven hiçbir zaman kapı önüne konulmaz. Böyle bir zorunluluk varsa, merdivendeki iş bitinceye kadar kapı kilitli tutulur. Açık tutmak mecburiyetinde ise, kapıdan geçenleri uyarmak için merdiven altında gözcü bulundurulur.

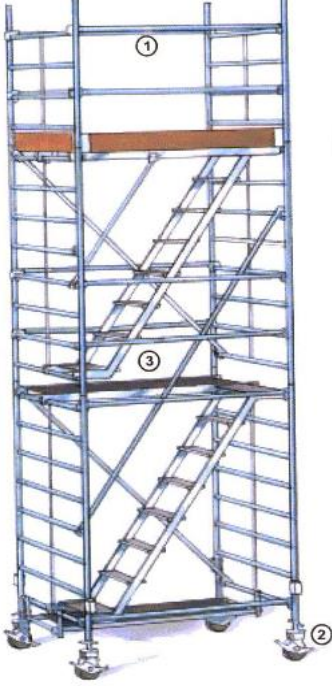

D.1.2. Sabit Merdivenler

- Merdiven basamaklarını tek tek ve korkuluktan tutunarak yavaş inip çıkmak gerekir.
- Gece ve gündüz merdiven iniş çıkışlarında basamaklara dikkat edilmelidir. Gece iyi aydınlatılmalıdır.
- Merdiven basamaklarında yağ döküntüsü, atılmış malzeme, civata, boru parçası, tel, kablo v.s. olmamalıdır.

D.2. İskelede Çalışma

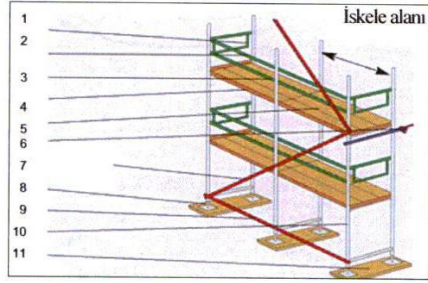
D.2.1. Hareketli Çalışma İskeleleri

- Hareketli çalışma iskeleleri sadece uzman bir kişi gözetiminde kurulabilir, sökülebilir veya değiştirilebilir.
- Üreticinin kullanma kılavuzuna göre kurulur ve kullanılır.
- İskele platformlarına ulaşmak için iskele içi merdiven sistemleri kullanılır.(3)
- Bina/inşaat bölümlerine geçmek için kullanılmaz.
- Hareketli iskelelerin kenarlarında düşmeyi engellemek için korkuluklar bulunmalıdır. (1)
- İskele azami yükleme sınırlarına uyulmalıdır.
- Hareketli iskeleyi kullanmadan önce tekerlek frenleri kilitlenmelidir. (2)
- İskele üzerinde insan varken hareket ettirilmemelidir.
- Sağlam, düz ve engelsiz zeminde hareket ettirilmelidir.
- Hareket ettirmeden önce üzerinden düşebilecek eşyalar alınmalı veya sabitlenmelidir.

D.2.2. Cephe İskeleleri

Kenar koruması	(1)	Çapraz	(7)
Ana korkuluk	(2)	İskele ayağı	(8)
Ara korkuluk	(3)	Yatay elemanlar	(9)
Eteklilik	(4)	Dikey elemanlar	(10)
Platform	(5)	İskele altı destek	(11)
Ankraj noktası	(6)		

- İskelenin sağlamlık ve dayanıklılık hesapları yapılmalıdır.
- İskelenin kurma, kullanma ve sökme planları uzmanlar tarafından yapılmalıdır.
- İskelenin taşıyıcı elemanlarının kaymasını; taşıyıcı zemine sabitleyerek, kaymaz araçlar kullanarak veya aynı etkiye sahip diğer yöntemlerle önlenmelidir. Yük taşıyan zeminin yeterli sağlamlıkta olmalıdır. İskele sağlam ve dengeli olmalıdır. (6)(7)(8)(9)(10)(11)
- İskele platformlarının boyutu, şekli ve yerleştirilmesi yapılacak işin özelliklerine ve taşınacak yüke uygun olmalı ve güvenli çalışma ve geçişlere izin verebilmelidir. İskele platformları normal kullanımda, elemanları hareket etmeyecek şekilde kurulmalıdır. Platform elemanları ve dikey korkulukların arasında düşmelere neden olabilecek tehlikeli boşluklar bulunmamalıdır.
- Platformlar tüm iskele katlarında platform kaplama malzemesi ile tamamen kaplanmalıdır.(5) İskele çalışma platformlarına ulaşım için iskele içi merdiven sistemi kurulmalıdır.
- Kurma, sökme veya değişiklik yapılması sırasında, iskelenin kullanıma hazır olmayan kısımları uygun şekilde genel uyarı işaretleri ile işaretletmeli ve tehlikeli bölgeye girişler fiziksel araçlarla engellenmelidir.

E. Beden Gücü ile Güvenli Malzeme Taşıma

Elle yük taşıma işi, bir veya birden fazla kişi tarafından elle veya beden gücü kullanılarak malzeme/eşya kaldırılması, indirilmesi, itilmesi, çekilmesi veya hareket ettirilmesi şeklinde ifade edilebilir. Bu işin yapılması esnasında uygun olmayan taşıma şekilleri nedeniyle iş kazaları ve sağlık problemleri meydana gelebileceğinden dikkatli olunmalıdır.

Elle (insan gücü ile) taşıma, parça büyüklüğü ve ağırlığına bağlı olarak, bir kişi tarafından yapılabileceği gibi bir kaç kişi tarafından eşgüdüm içinde de taşınabilir.

E.1. Tek Kişi ile Taşımada İlkeler

Parça boyut ve ağırlık olarak; kaldırma, taşıma ve indirme sırasında, bir kişinin kontrolünü kaybetmeden, taşıyabileceği sınırlar içinde olmalıdır.

Yerden alma ve kaldırma sırasında kişinin belini değil, dizlerini bükerek malzemeyi yerden alması, belini dik tutarak, yükü bacak ve ayaklarına vererek kaldırması esastır. Aksi takdirde omurgasından sakatlanabilir (disk kayması riski)

- Kısa mesafeli taşıma sırasında da belini bükmemesi, taşıma bittikten sonra, parçayı / malzemeyi yine **bacaklarını bükerek (belini değil) yere indirmesi gerekir.**
- Parça hafif olabilir ancak **uzunluğu veya genişliği fazla ise** işçinin

kaldırma veya taşıma sırasında **dengesini kaybetmesi riski** olabilir.

- Benzer biçimde malzeme boyut olarak küçük olsa da bu kez **ağırlığı fazla ise kişinin kaldırma ve taşıma sırasında dengesini kaybetmesi** tehlikesi söz konusu olabilir. Bu durumlar işyeri amirleri tarafından iyi değerlendirilmelidir.

UYGULAMA

- Önce yükün ağırlığını test edin.
 - Kaldırarak değil, sürükleyerek taşımayı deneyin.
 - El arabası gibi mekanik ekipman kullanmayı tercih edin.
 - Eldiven kullanın.
 - Güvenilir bir şekilde kaldıracığınızdan emin olmadığınız hiçbir malzemeyi kaldırmayın.
 - Ayağınızı yere sıkı basın, yüke yaklaşın
 - Dizlerini büküp, sırtınız dik veya hafifçe kamburlaştırarak, kaldırmayı sırtınızdan değil bacaklarınızdan yapın.
 - Yükü ellerinizle güvenli bir şekilde tutun ve kendinize çekin.
 - Düzgün bir şekilde yukarıya doğru kaldırın, bu esnada dönmeyin.
- Yükü taşıırken;
- Yükün görüşünüzü kapatmamasına dikkat edin.
 - Yüzünüz gideceğiniz yöne dönük olsun.
 - Sırtınızı dik veya hafifçe kamburlaştırın.
 - Emin ve yavaş adımlarla yürüyün.
 - Yön değiştirirken ayaklarınızı kullanın, sırtınızı asla başka yöne burkmayın.
- Yükün indirilmesi;
- Kaldırma için yapılan işlemlerin tersi yapılmalıdır:
 - Yükü bırakacağınız yere yanaşın.
 - Sırtınızı kullanmadan bacaklarınızı kullanarak yere çömelin.
 - Yük bırakmak istediğiniz yere geldiğinde ellerinizi gevşetin.
 -

F. Elektrikli El Aletlerini Güvenli Kullanma

- Elektrikli cihazlara enerji vermeden önce kabloları, fişleri kontrol edilmelidir. Anahtarın OFF durumunda olduğu görülmelidir.
- Koruyucu aparatları olmayan elektrikli el aletleri kullanılmamalıdır.
- İşin gereği olan Kişisel Koruyucu Donanım olmadan elektrikli cihaz kullanılmamalıdır.

- Elektrikli el aletlerinde işe uygun aparat (uç, kesici diskler, taşlama diskleri v.b) kullanılmalıdır.
- Elektrikli cihazın şebekeye uygun olup olmadığı kontrol edilmelidir. Gerilim ve frekans değerlerinin uygunluğu kontrol edilmelidir.
- Elektrikli el aletleri kablolarından tutularak taşınmamalıdır. Fişi prizden çıkartırken kablodan değil, fişten tutulmalıdır.
- Elektrikli cihazlar kullanıldıktan sonra mutlaka temizlenmeli, uç ve diskler çıkartılmalıdır. Kabloları özenle toplanmalı ve kutu veya çantasına yerleştirilmelidir.
- Çalışırken kabloların ayağa dolanmamasına ve kesilmemesine dikkat edilmelidir.
- Islak zeminlerde kullanırken kabloların zemine teması kesilmelidir. Lastik çizme ve lastik eldiven kullanılmalıdır.
- Üzerinde işlem yapılan malzemenin fırlamasına ve kaymasına engel olunmalıdır.
- Uzun kollu elbise, kravat, fular, atkı vb. malzemelerle kullanılmamalıdır.
- Elektrikli el aletleri kullanılırken oluşacak titreşim, toz ve gürültü için de KKD kullanılmalıdır.
- Elektrikli el aletiyle çalışırken çevre güvenliği de alınmalıdır. Gerekli görülürse diğer çalışanlar uzaklaştırılmalıdır.

G. Şantiyede Çalışma

Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Tüzüğüne Göre Yapı İşlerinde Alınacak Güvenlik Tedbirleri

MADDE 6 – Yapı işlerinin gündüz yapılması esastır. Karanlıkta veya gece çalışılmasının gerekli veya zorunlu bulunduğu hallerde, çalışma yerinin ve geçitlerinin yeterince ve en uygun biçimde aydınlatılması ve iş güvenliğinin sağlanması gerekir.

MADDE 7 – Yapı işlerinde kullanılan iskeleler, platformlar, geçitler, korkuluklar, merdiven parmaklıkları, güvenlik halatları ve güvenlik fileleri, zincirler, kablolar ve diğer koruma tedbirlerine ait araç ve gereçler ve işçilere verilen güvenlik kemerleri ile diğer malzeme ve araçlar; yapılan işe uygun ve işçileri her çeşit tehlikeden korumaya yeterli olacak ve kullanılan tesisat, tertibat, malzeme veya araçlar, kaldıracabilecekleri yüke dayanacak nitelik ve sağlamlıkta bulunacak; alet, parça, malzeme gibi cisimlerin düşmesi muhtemel yerlerde çalışan işçilere koruma başlığı (baret) verilecektir.

MADDE 8 – Yapı alanı içindeki tehlikeli kısımlar, açıkça, sınırlandırılacak ve buralara görünür şekilde yazılmış uyarma levhaları konulacak ve geceleri kırmızı ışıklarla aydınlatılacaktır.

MADDE 9 – Yapının devamı süresince sivri uçları veya keskin kenarları bulunan malzeme ve artıklar, gelişi güzel atılmayacak ve ortalıkta bulundurulmayacaktır.

MADDE 10 – Yapı işyerinde kazaya sebep olacak veya çalışanları tehlikeli durumlara düşürecek şekilde malzeme istif edilmeyecek ve araçlar gelişi güzel yerlere bırakılmayacaktır.

MADDE 11 – Tavan veya döşemelerdeki boşluk ve deliklere korkuluk yapılacak veya bu deliklerin üstleri geçici bir süre için uygun şekilde kapatılacaktır.

MADDE 12 – Yapı işlerinde çalışanların birlikte korunmaları sağlanamadığı hallerde, yapılan işlerin özelliği itibari ile gerekli kişisel korunma araçları verilecektir. Bu araçlar işçilerin fizik yapılarına uygun olacaktır.

Bir işçinin kullandığı koruyucu araçlar başka işçilere verilmeden önce uygun şekilde temizlenecektir.

MADDE 13 – Yüksekliği tabandan itibaren 3 metreden daha fazla olan ve düşme veya kayma tehlikesi bulunan yerlerde çalışanlarla, kiremit döşeyicilerine, oluk ve her türlü dış boya işleri yapanlara gırgır vinçlerini çalıştıranlara ve kuyu, lağım galeri ve benzeri

derinliklerde çalışanlara güvenlik kemerleri verilecek ve işçiler de verilen bu kemerleri kullanacaklardır.

MADDE 14 – Çatılarda veya eğik yüzeylerde yapılan işlerde kullanılan yapı iskeleleri uygun korkuluklarla donatılacaktır. Bu korkuluklar aynı zamanda dengesini kaybetmiş bir işçinin düşmesine engel olabilecek sağlamlıkta yapılacaktır.

MADDE 15 – Cam, saç ve çimento harçlı levhalardan yapılmış veya eskimiş, yıpranmış ve dayanıklılığı azalmış çatılarda, çatı merdiveni kullanılacak ve buralarda tam güvenlik sağlanmadıkça çalışılmayacaktır.

MADDE 16 – Kuvvetli rüzgar alan işyerlerinde gerekli güvenlik tedbirleri alınmadan işçiler çalıştırılmayacaktır.

MADDE 17 – Yapı alanında kamyon ve benzeri taşıt ve araçlar kullanıldığında bunların giriş ve çıkışları için uygun bir şekilde işaretlenmiş yerler ayrılacak ve bu taşıtların bütün manevraları bir gözetici tarafından yönetilecektir.

Ayrıca bu araçların manevra ve park yerleri belirtilmiş olacak, kısa bir süre için de olsa araçlar, gerekli güvenlik tedbirleri sağlanmadıkça sürücüsüz bırakılmayacaktır.

**GÖREVLİDEN
BAŞKASI
GİREMEZ**

**AŞAĞI İNMEK
YASAK VE
TEHLİKELİDİR**

DİKKATİ!
YASAKLANMIŞ ALAN
UZAK DUR

DİKKATİ!
GİRMEK
TEHLİKELİ VE
YASAKTIR

DİKKATİ!
YETKİSİZ PERSONEL
YAKLAŞMA

DİKKATİ!
İNŞAAT
ALANI

**TEHLİKELİ VE
YASAKTIR**

**GÜVENLİK
TEDBİRİ
ALMADAN
GİRMEYİN**

**KAZAN
DAİRESİNE
YETKİLİLERDEN
BAŞKA KİMSE
GİREMEZ**

**DEPOYA
GİRMEK
YASAKTIR**

**MAKİNE
DAİRESİNE
GİRMEK
YASAKTIR**

**İZİNLİ VE
RAPORLU
OLANLAR
İŞYERİNE
GİREMEZ**

ŞANTIYE ÇALIŞANLARI DİKKATİNE

- ⚠ İŞ MAKİNELERİNİN VE VİNÇLERİN ÇALIŞMA SAHASI ALTINDA DURMA
- ❗ HER ARIZA VE AKSAMAYI DERHAL YETKİLİSİNE BİLDİR.
- ❗ İŞ DISİPLİNİ VE CİDDİYETİ İLE ÇALIŞ
- ❗ İŞ KAZALARINI DERHAL AMİRİNE HABER VER.
- ❗ İŞ EMNİYET MALZEMELERİNİ TESLİM AL VE KULLAN.
- ❗ MAKİNE, ALET VE MALZEMENİ ÖZENLE KULLAN.
- ❗ İŞ YERİNİ TEMİZ VE DÜZENLİ TUT.
- ❗ İŞYERİ VE ÇALIŞMA SAHASINDAN İZİNSİZ AYRILMA.
- ❗ İZİNLİ VE İSTİRAHATLI İKEN ÇALIŞMA.
- ❗ ŞANTIYE SAHASI İÇİNDE KİMLİK KARTI OLMADAN DOLAŞMA.
- ❗ İZİN ALMADAN MİSAFİR GETİRME.
- ❗ ŞANTIYE SAHASI DIŞINA İZİNSİZ MALZEME, ALET-EDAVAT ÇIKARTMA.
- ❗ YETKİN DIŞINDA ELEKTRİKLİ CİHAZ VE PANOLARA MÜDAHALE ETME.
- ❗ ÇALIŞTIĞIN EL ALETLERİNİ YATAKHANEYE GETİRME.
- ❗ VAZİFE VE YETKİN DIŞINDA İŞ YAPMA.
- ❗ İŞ ELBİSELERİNLE YATAKHANEYE GİRME.

H. Referans Listesi

1. 30.06.2012 tarihli 6331 numaralı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu
2. 05.10.2013 tarihli 28786 sayılı RG yayınlanan Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği
3. 02.07.2013 tarihli 28695 sayılı RG yayınlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkındaki Yönetmelik
4. 24.07.2013 tarihli 28717 sayılı RG yayınlanan Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği
5. 28.07.2013 tarihli 28721 sayılı RG yayınlanan Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmasına Dair Yönetmelik
6. 23.08.2013 tarihli 28744 sayılı RG yayınlanan Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik
7. 11.09.2013 tarihli 28762 sayılı RG yayınlanan Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği
8. 15.05.2013 tarihli 28648 sayılı RG yayınlanan Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

I. KAYNAKÇA

1. MEB İş Sağlığı ve Güvenliği El Kitabı (2015)
2. ÇSGB Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği El Kitabı (Yayın No:39)
3. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Rehberi (AVİVASA)
- 4.

İLETİŞİM

Proje Kordinatör Okulu
**Kütahya Ticaret ve Sanayi
Odası Mesleki ve Teknik
Anadolu Lisesi**
Yerel Ortak Okullar
**Kütahya Mesleki ve Teknik
Anadolu Lisesi**
**Kütahya Atatürk Mesleki ve
Teknik Anadolu Lisesi**

Adres: Zafertepe Mah. Dr. Sadık
Ahmet Cad. No:17 KÜTAHYA
Telefon: 0.274 227 12 10
Faks: 0.274 227 12 10
Mail: 749516@meb.k12.tr

Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz

